

KAFKAS ORDUSU POSTASI

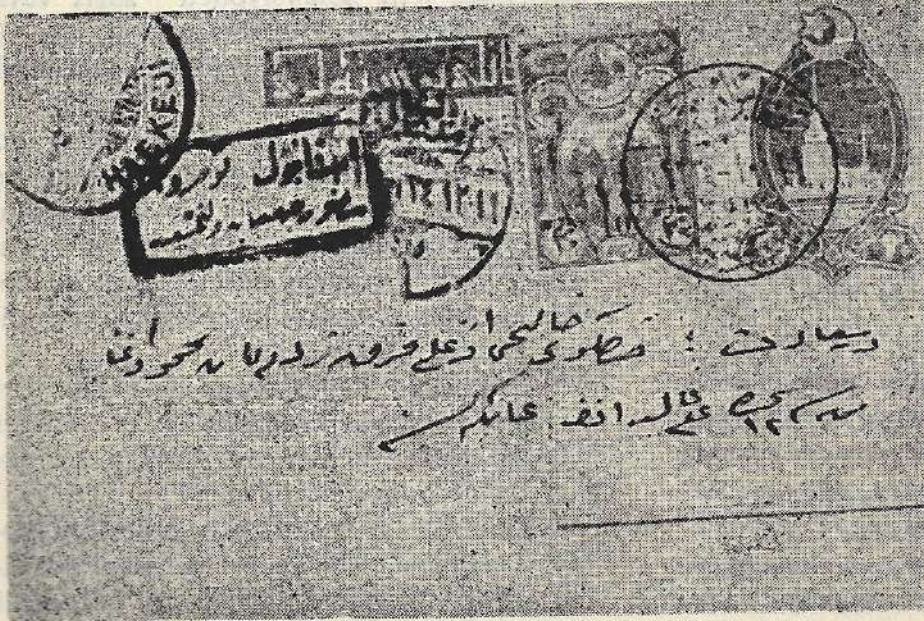
Salih M. KUYAŞ
Yük. Müh.

Birinci Dünya Savaşının son aylarında Türk kuvvetleri bir kısmı BATUM üzerinden ve bir kısmı da MUSUL'dan hareket edip İRAN üzerinden geçerek Kafkasya'yı işgale başladılar. Bu operasyonun gayesi Bolşevik ihtilâli sonucu başsız kalan ve çoğunluğu Türk asıllı olan Azerbaycan ve Gürcistan'ın tam istiklâllerini temin ve böylece daha şümüllü bir Türk Birliği kurmaktı. Bu sıralarda İngilizler de BAKU'daki Bolşevik idaresini bertaraf ederek bu çok

önemli petrol merkezini ellerine geçirmişlerdi.

Türk kuvvetleri giriştikleri bu harekât sonucunda BATUM'dan itibaren 1000 Km. uzaklıkta ve HAZAR Denizi kıyısında bulunan BAKU'yu 15 Eylül 1918 günü işgal etmişlerdi. Bu kuvvetler, güneyden gelen ve Nuri Paşa kumandasındaki KAFKAS İSLÂM ORDUSU ile, BATUM'dan gelen ve KUT ÜL AMARA kahramanı Halil Paşa'nın kumanda ettiği ŞARK ORDULARI GRUBU'ndan teşekkül ediyordu.

İngilizler, Beyaz Ruslar ve Ermeniler tarafından savunulan BAKU'nun işgali oldukça şiddetli muharebeler sonucu mümkün olmuş, fakat bu çok ilginç olay maalesef Filistin ve Irak cephelerinin çökmesi ve bütün müttefiklerimizin silâhlarını teslimi sırasına tesadüf ettiği için sonuçsuz bir macera şekline almıştır. Nitekim Türk Kuvvetleri BAKU'da ancak 3 ay kadar kalabilmişlerdir. Filhakika Mondros Mütarekesini müteakip, tüm Kafkasya'nın boşaltılmasına başlanmış ve BAKU'daki Türk kuvvetleri de 10 Aralık 1918 gününe kadar tahliye edilmişlerdir.

Üç aya yakın bir süre toplam 10.000 kişi kadar bir kuvvetimizin işgali altında BAKU'da pek çok da subay ve yedeksubay bulunmasına rağmen bu mıntıkadan çıkmış olan muhaberrattan bugüne kadar pek az bir şey bulunabilmiştir. Sonu mağlubiyetle biten savaş nedeniyle olduğu kadar Dergimizin 2nci sayısındaki (Mart 1975 yazımızda belirttiğim sebepler de gözönünde bulundurulursa bu normal sayılabilir.

Salih Kuyaş Koleksiyonu (Resim : 1) Collection Salih Kuyaş

Resim 1 de gördüğünüz ve BAKU'dan 16 Teşrinievvel 1334 (Ekim 1918) tarihinde postalanmış olan 20 paralık kart antiye üzerindeki, yalnız gün ta-

rihli ve yalnız Arap harufatlı «Kafkas Ordusu Postası» ibareli damga bugüne kadar tam olarak elde edilmiş tek damgadır.

(Resim : 2)

Resim 2'de görülen ve BAKU'dan 25 Eylül 1334 (1918) de postalanmış olan 1 kr. luk mektup kartı (kart letr) da aynı damgayı taşımaktadır. Ancak sabit pulun yanındaki yapışkanlı pul söküldüğü için

damganın pek önemsiz bir kısmı görülebilmektedir. Eğer (Resim 1) deki damgayı tam olarak ele geçirmemiş olsa idik damganın bu kadarlık kısmı hiçbir anlam taşımayacaktı.

Salih Kuyaş Koleksiyonu (Resim : 3 Collection Salih Kuyaş

Resim 3'de üç defa büyütülmüş olarak görülen 20 paralık antiye (6 yıldızlı 1331 sürşarjlı) zarf parçası 10.11.1334 (1918) tarihli BATUM damgasını ve sabit pulun üst tarafında arap harufatlı «Bakûdan» ibareli el yazısını taşımaktadır. Demek oluyor ki, BAKU'dan gelen kuryenin bir kısmı da BATUM postahanesinde damgalandıktan sonra mevridine sevk edilmekte idi. Bunun da «Kafkas Ordusu Postası» damgasının nerden eede-nini izah edecek mahiyette başka bir bulgu olduğu kanısındayım.

TURKISH CAUCASIAN ARMY POST

Salih M. KUYAŞ
Civ. Eng. M. S.

During the last months of the First World War, Turkish armed forces starting from Batum and from Mussul (Iraq), through Iran, began to occupy the Caucasian land. The purpose of this operation was to insure, in despite of the chaos due to the Bolshevist revolution, the full independence of Azerbaijan and Georgia whose populations were mostly of Turkish origin, and furthermore, to obtain a larger unification of the peoples of Turkish origin. In these days British Forces, eliminating the Bolshevist authority in Baku, have occupied this very important oil center.

At the end of their operation, Turkish Forces occupied Baku, about 1000 Km. eastward of Batum and at the shores of Caspian Sea, on the date of September 15, 1918.

The Turkish armed forces were consisting of «Caucasian Moslem Army» lead by General Nuri Paşa and «East Armies Group» commanded by General Halil Paşa, hero of the KUT UL AMARA battles.

Unfortunately this highly important event met the days of ruin of Palestine and Iraq fronts and the surrendings of our allies. For this reason it is now considered as an unissued adventure. In fact Turkish Forces have only could stay three months in Batum, and according to the Mondros armistice, they have evacuated this city until December 10 th 1918.

Although the Turkish Army comprising about 10.000 soldires with many officers and reserve officers stayed in Baku during about three months, the postal objects issued from this front are very scarce today. When we take in consideration the results of a war ended by defeat and the argument I exposed in my article in No. 2 of our magazine (March 1975) I think it is easy to understand this scarcity.

The 20 para stationary postcard shown on (figure 1) mailed from Baku and bearing the only arabic written «Caucasian Army Post» cancellation with only dispatching day date: 16.10.1334 (1918) is the sole document detected until today.

The 1 kr. letter-card shown on (figure 2) and also dispatched from Baku the 25 th of September 1334 (1918) bears the same obliteration which is incomplete. This obliteration would be illegible if the postcard of (figure 1) wasn't existing, because of the removal of the adhesive stamp placed on the left side of the stationary stamp.

On (figure 3) it is shown, three times enlarged, a cut square from 20 para stationary envelope (overprinted crescent and six pointed star and 1331) which bears 10.11.1334 (1918) dated Batum postmark and which is mailed also from Baku as one can see from the arabic handwriting upstairs of the stationary stamp meaning: «from Baku». Therefore it means that at least a fraction of the mail issuing from Baku was obliterated in Batum post office and than dispatched to its destination. This also, I believe is an other matter of fact to explain the rarity of the «Caucasian Army Post» obliteration.

(Sayın Salih KUYAŞ'ın müsaadeleriyle Türk Pulları Dergisinden alınmıştır.)